

Inhoud

Voorwoord	9
Afkortingen	13
Inleiding en omschrijving van het internationale publiekrecht als wereldrecht	15
1 Geschiedenis van het internationale publiekrecht	19
2 De aard van het internationale publiekrecht en de verhouding tot het nationale recht	29
2.1 De aard van het internationale publiekrecht	29
2.2 Verhouding tot het nationale recht	34
3 Bronnen van het internationale publiekrecht	39
3.1 Verdragen	39
3.2 Internationaal gewoonterecht	42
3.3 Algemene rechtsbeginselen	45
3.4 Rechterlijke beslissingen en doctrine	46
3.5 Besluiten van internationale organisaties	48
3.6 Eenzijdige rechtshandelingen	49
4 Subjecten van het internationale publiekrecht	51
4.1 Staten	52
4.2 Internationale organisaties	56
4.3 Volken	57
4.4 Burgers	58
4.5 Rechtspersonen	58
4.6 De mensheid	60
4.7 Pluriformiteit van rechtsdeelnemers en kwaliteitseisen	61

5	Soevereiniteit, jurisdictie en aansprakelijkheid	63
5.1	Het wezen van de soevereiniteit	63
5.2	De rechtsmacht van staten	66
5.3	Staatsaansprakelijkheid	69
6	Verdragenrecht	73
6.1	Totstandkoming van verdragen	74
6.1.1	Sluiting: parafering en ondertekening	74
6.1.2	Goedkeuring, bekrachtiging/ratificatie, inwerkingtreding en toetreding	75
6.2	Voorbehouden bij ratificatie	77
6.3	Interpretatie van verdragen	77
6.4	Toepassing en geldigheid	78
6.5	Beëindiging, opschorting en nietigheid van verdragen	79
7	Het recht van internationale organisaties	83
7.1	Rechtspersoonlijkheid van internationale organisaties	86
7.2	De Verenigde Naties	88
7.2.1	De Veiligheidsraad	89
7.2.2	De Algemene Vergadering	91
7.2.3	De Economische en Sociale Raad	92
7.2.4	De Trustschapsraad	92
7.2.5	Het Secretariaat	92
7.2.6	Het Internationaal Gerechtshof	93
7.3	Functies van internationale organisaties	94
8	Enkele klassieke hoofdstukken van het internationale publiekrecht als wereldrecht	95
8.1	Erkenning van staten en regeringen	95
8.2	Immunitet van staten, staatshoofden en overheidsfunctionarissen	98
8.3	Het recht van de zee	103
8.4	Bescherming door de staat van zijn onderdanen in den vreemde	110
8.5	Rechtsgrondslagen van de internationale economische orde	113
8.6	Humanitair oorlogsrecht (ius in bello)	116

9	Enkele moderne hoofdstukken van het internationale publiekrecht als wereldrecht	123
9.1	Universele rechten van de mens: naar wereldburgerschap	123
9.1.1	Formulering van universele mensenrechten	124
9.1.2	Mondiale en regionale bescherming van de mensenrechten	127
9.2	Naast rechten ook plichten van de mens: supranationaal strafrecht	131
9.3	Volken en hun zelfbeschikkingsrecht	134
9.4	Wapenbeheersing en ontwapening	138
9.5	Internationaal milieu- en ontwikkelingsrecht: duurzame ontwikkeling als beginsel van wereldrecht	140
9.6	Internationaal klimaatrecht	146
9.7	Het internationale recht inzake gemeenschappelijke gebieden en hun natuurlijke hulpbronnen ('the law of the global commons')	151
10	Het wereldrecht inzake het gebruik van militair geweld (het ius ad bellum)	157
10.1	Het geweldverbod	157
10.2	Het recht op zelfverdediging	158
10.3	Het systeem van collectieve veiligheid onder de Veiligheidsraad	160
10.3.1	Niet-militaire sancties	161
10.3.2	Sancties met geweldsmandaat	163
10.4	Andere geclaimde uitzonderingen op het geweldverbod	164
11	Vreedzame beslechting van internationale geschillen en handhaving van het internationale publiekrecht	167
11.1	Vreedzame geschillenbeslechting	168
11.2	Het Wereldhof	171
11.3	Unilaterale rechtshandhaving	177
12	Functie van het internationale publiekrecht als wereldrecht	179

Bijlage: relevante websites op het terrein van het internationale publiekrecht	183
Literatuur	187
Trefwoordenregister	189